

CHIA SẺ ĐƯỜNG ĐẾN HẠNH PHÚC

Nguyên tác: Giảng giải Đệ Tử Quy

Chủ giảng: Tiến sĩ Thái Lễ Húc

Người chia sẻ: Vô Danh Cư Sĩ

Bài thứ 99

[Kính chào các bạn đồng học!]

Kính chúc các bạn một ngày mới tốt lành!

Hôm qua chúng ta vẫn đang học chánh văn 5.2: “Cha mẹ ghét, cần thận bỏ”, đang dừng ở mục 3- Trừ bỏ các tập tánh xấu, đó là: Kiêu, Xa, Dâm, và Dật. Cũng đã kết thúc tập tánh xấu thứ ba là “dâm”.

Hôm nay chúng ta sẽ học nốt tập tánh xấu cuối cùng, là “dật”. Bây giờ chúng ta sẽ nghe Tiến sĩ Thái giảng:]

Thứ tư là: ‘Dật’

Chữ ‘dật’ là phóng dật, tức là chơi bời lêu lổng. Chúng ta thấy rất nhiều lời giáo huấn trong gia đình, đều chú trọng vào vấn đề nuôi dưỡng thái độ cần cù cho con cái.

Vậy nuôi dưỡng thái độ cần cù cho con cái thì được cái gì?

[Ở đây có 5 ý:

- 1- Hiểu sự khổ nhọc của cha mẹ mới biết cảm ơn*
- 2- Thân thể khoẻ mạnh*
- 3- Tích lũy kinh nghiệm*
- 4- Tăng thêm ý chí của con người*

5- Mối quan hệ xã hội sẽ tốt

Bây giờ chúng ta nghe TS Thái giảng]

Một là: Lợi ích của việc cần cù chăm chỉ

Câu đầu tiên trong Châu Tử Gia Trị cách ngôn có nói đến:

“Lê minh tức khởi, sái tảo đình trừ” (có nghĩa là: Mờ sáng dậy ngay, rầy nước quét sân); “Yếu nội ngoại chỉnh khiết” (có nghĩa là: Đẽ trong ngoài gọn sạch);

“Ký hôn tiện tức, quan tỏa môn hộ, tất thân tự kiểm điểm” (có nghĩa là: Đêm đến đi ngủ phải đóng rào khóa cửa, tất phải tự kiểm tra).

Chỗ này tôi xin chia sẻ thêm:

Tăng Quốc Phiên, ông nói về 3 đặc điểm để nhận biết một gia tộc hưng hay suy, trong đó có 1 đặc điểm là xem con cháu có chịu đọc sách Thánh Hiền không (bài trước chúng ta đã chia sẻ về đặc điểm này), 2 đặc điểm còn lại là đều liên quan đến thái độ cần cù lao động của con cái, đó là:

“Chỉ cần nhìn xem con cháu gia đình này nếu như ngủ đến lúc mặt trời lên cao mới bắt đầu dậy, thì gia đình này đang từ từ lười biếng mà đi xuống.

Thứ hai: Nhìn xem con cháu trong nhà có chăm chỉ làm việc hay không? Bởi vì thói quen làm việc sẽ ảnh hưởng đến cả cuộc đời của một con người”.

Sáng nay, tôi với Cư sĩ Ông như thường lệ vẫn dậy sớm để niệm Phật. Nhưng mà tôi thấy Cư sĩ Ông ngồi không yên, cứ chốc lại chạy lên, chốc chạy xuống. Làm gì ạ? Nấu xôi.

Tôi mới bảo:

- Ông buồn cười thật, cái thời gian đối với mình rất là quý, ông phải tập trung vào niệm Phật đi, ông cứ chạy lên chạy xuống vì nấu xôi. Ông có thể gọi các con nó dậy được cơ mà.

Nhưng mà nhất định không gọi. Một lúc sau khoảng 6 giờ sáng thì cư sĩ Hằng dậy thật.

Bạn nào nhớ được trong cái bài gọi là ‘Cha mẹ thích dốc lòng làm’? Vâng ạ! Khi về thăm cha mẹ để làm gì? Vâng ạ, đúng rồi! Thứ nhất, là: Tận hiếu, đây chính là dưỡng phụ mẫu chi thân. Thứ hai, là để cho cha mẹ được vui vẻ, là ‘dưỡng phụ mẫu chi tâm’. Mà rõ ràng cư sĩ Hằng cũng đã vào đầu được cái bài này, nên 6 giờ sáng, cư sĩ Hằng cũng dậy, nhưng mà bố đã nấu xong hết rồi.

Thế bây giờ có mỗi một nồi xôi cũng lại đi nấu cho con, vừa làm cho nó ‘lười biếng’, vừa làm cho nó không thể nào “tận hiếu” được, vậy thì nó không có một tí phước nào cả.

Tôi mới bảo:

- Ông hãy nhớ cái câu chuyện mà thầy Thái kể. Hán Cao Tổ khi lên ngôi, thì có ban thưởng đất đai, rồi là phong tước vị cho đến 100 vị công thần.

Trải qua 100 năm, sử học gia của triều Hán đột nhiên nghĩ ra nói: “Tôi đi tìm hiếu xem, đời sau của 100 vị công thần này như thế nào?” Thì thấy có đến 99 vị là dòng tộc đều sa sút. Có rất nhiều dòng tộc con cháu còn đi ăn mày. Chỉ có một dòng tộc duy nhất, đó là dòng tộc của Tiêu Hà là hưng thịnh.

Vì sao dòng họ của Tiêu Hà lại được như vậy? Vì khi được chia đất, Tiêu Hà là người nhận miếng đất xấu nhất. Tại sao ông nhận miếng đất xấu nhất? Bởi vì ông nghĩ, miếng đất xấu nhất thì con ông sẽ phải lao động, sẽ phải vất vả, thì nó sẽ nên người.

Thứ hai, là khi Tiêu Hà nhận miếng đất xấu ấy, thì không bị người đời nhòm ngó. Hôm nay mình làm quan đã vậy, ngày mai mình không làm quan nữa, thì nếu là miếng đất đẹp thì sẽ bị người đời nhòm ngó, và sẽ tìm cách để cướp đi. Cho nên sau 100 năm, chỉ còn có một mình gia tộc của Tiêu Hà là vượng, là phát triển.

Tôi nói tiếp:

- Vậy bây giờ ông muốn con ông thế nào ạ? Con ông như con cháu của 99 cái vị công thần kia? Hay là con ông được rèn luyện từ những cái khó khăn vất vả, rồi được như con cháu của dòng họ Tiêu Hà?

Cho nên, nếu các vị cư sĩ nhà tôi mà không cảm nhận được thì tôi đành phải tự nói ra, dù có bảo là tôi nói nhiều thì tôi vẫn cứ phải nói. Vì sao? Bởi vì trong Kinh Lăng Nghiêm có câu: “Thử phương chân giáo thế, thanh tịnh tại âm văn (có nghĩa là: chúng sinh phương này nhĩ căn là nhạy bén nhất). Cho nên lúc Đức Thế Tôn còn tại thế, suốt đời giảng kinh thuyết pháp, là dùng âm thanh làm Phật sự, không có văn tự.

Hơn nữa trong kinh Hoa Nghiêm, Phật có dạy về Ngũ Châu Nhân Quả thì cha mẹ, vợ chồng, con cái, họ là đều có cái duyên phận rất sâu với ta, nên ta phải dạy, chứ giờ biết làm sao được ạ? Không thể nói: “Gieo duyên 3 lần không được thì thôi, mặc kệ”, không thể nói như vậy.

Bây giờ chúng ta sẽ nghe Tiến sĩ Thái giảng về ý thứ nhất]

1- Có lao động mới hiểu sự khổ nhọc của cha mẹ, mới biết cảm ơn

Trong một gia đình, có rất nhiều người sống cùng nhau, vậy ai là người làm việc gia đình? Trước đây đều là con cái làm, có lao động mới không ăn không ngồi rồi. Khi con cái biết gánh vác việc nhà, nó mới hiểu được sự khổ nhọc của người làm việc.

Chúng ta có nhắc đến câu ‘*Có cực nhọc mới biết cảm ơn*’. [Nhưng] quý vị có phát hiện ra là lòng biết ơn của lớp trẻ bây giờ rất khó hay không? Nguyên nhân ở đâu? Bởi vì nó là ‘*Trà đưa đến mới đưa tay bưng, com đến miệng mới há miệng ra*’.

Có một em nhỏ, sau khi nghe rồi liền nói với tôi:

- Thưa thầy, nếu trà đến mà không đưa tay bưng, com đến mà không há miệng ra thì làm sao mà ăn được ạ?

Đúng là nó không biết sự cực khổ của dân gian.

[Chỗ này xin chia sẻ thêm: Tôi còn nhớ thời chúng tôi còn nhỏ, tất cả các việc nhà như: lau nhà, quét nhà, giặt quần áo, thổi cơm, rồi phơi quần áo... tất tậ là anh chị em chúng tôi đều chia nhau ra mà làm. Cha mẹ đi làm về là chỉ việc có ngòì vào mâm là ăn cơm thôi. Ăn xong, chúng tôi lại tiếp tục đi rửa bát. Vậy mà học vẫn cứ giỏi.

Còn bây giờ thì ai là người làm việc trong nhà ạ? Toàn cha mẹ hết, nếu không thì là người giúp việc. Con cái thì nào là lý do học, rồi chơi bời lêu lổng, không phải làm một việc gì cả, “cơm bưng, nước rót đến tận miệng”. Về đến nhà chỉ có vỗ tay, vỗ chân thế này là ngòì vào ăn cơm. Ăn cơm xong là buông đũa, buông bát rồi chui tọt vào phòng riêng của mình, rồi nào là vi tính, là game online, là IPad, thế là mặc kệ người giúp việc đến cha mẹ muốn làm gì thì làm. Dễ quá nên nào biết khó khăn mà tri ân, đã không biết tri ân thì chỉ có đòi hỏi.

Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

Có một em nhỏ khác, thầy giáo nó dùng Đệ Tử Quy để dạy dỗ. Thầy giáo nói với học trò:

- Sinh nhật là ngày chịu nạn của mẹ, cho nên trước đây thì nghĩ nào là mua bánh kem bông lan, bây giờ thì nên nghĩ khác đi.

Tức là hướng dẫn cho chúng sinh nhật thì nên dốc hết tâm lực để cho mẹ khỏi phải quá khổ cực. Bé gái này vừa học lớp 4 xong, về đến nhà liền nói với mẹ:

- Con muốn xào một đĩa thức ăn cho mẹ ăn.

Nó xào món bí đỏ. Vừa vào bếp, bởi thân nó không đủ cao nên nó nhắc một cái ghế rồi đứng lên trên đó, bắt đầu đổ dầu vào chảo, dầu bắn lên, nó liền tìm một đôi găng tay. Vì sợ tay bị bắn dầu trúng nên nó tìm một đôi găng tay lớn. Tiếp đó nó đổ bí đỏ vào, dầu vẫn bắn lên cao như thế nào? Càng cao hơn.

Trong tình thế cấp bách này, nó nhanh chân đi lấy một cái mũ bảo hiểm của ba nó để đội lên đầu, thế là đầy đủ vũ trang rồi. Cuối cùng thì mồ hôi mồ kê nhễ nhại mới xào được 1 đĩa thức ăn. Nó bung đĩa thức ăn đó ra, trong

lòng nó có trưởng thành không? Sau này ăn thức ăn của mẹ nấu, có còn chê bai nữa hay không? Chắc chắn là không rồi. Có làm nó mới biết, mẹ mình vừa đi làm vừa nấu nhiều thức ăn như vậy thật là không dễ. Cho nên có cực nhọc mới biết cảm ơn.

[Chỗ này tôi xin chia sẻ thêm một chút: Ví dụ bạn là mẹ, khi bạn thấy con bạn xào lên một đĩa bí đỏ vừa sượng, vừa mặn chẳng hạn, bạn lại bảo:

- Úi, thế này thì làm sao mà nuốt được, phí toi cơm, thôi lần sau dẹp đi.

Thế thì thôi! Sau mỗi lần chúng định vào làm việc thì bạn đều cản. Lần thứ nhất bạn cản, lần thứ hai bạn cản, lần thứ ba bạn cản, đảm bảo lần sau nó không bao giờ vào nữa. Thế rồi về sau bạn lại còn chê trách nó là: “Con nhà mình sao mà lười thế”, mà bạn không nhìn thấy cái nhân chính là bắt đầu từ đây.

Các bạn phải xoay trở lại, và phải dạy con thật sự từ những việc nhỏ này. Có ai sinh ra đã biết làm đâu. Nó không biết làm thì bạn phải dạy cho nó. Tiến sĩ Thái nói là ‘bạn phải mất công một tí’. Thôi thì bây giờ chúng ta đã trót đến tuổi này rồi mới biết đến Thánh đạo, thì bạn phải mất công một tí. Vâng ạ, nói thế thôi, chứ dù mất công “nhiều tí” chúng ta cũng vẫn cứ phải làm. Mỗi lần như vậy thì đây là chính là cơ hội để bạn dạy cho nó. Về sau khi chúng lớn, chúng chăm chỉ, chúng biết làm việc và chúng tận hiếu thì bạn về già mới có phước chứ.

Còn nó không biết làm mà bạn không chịu dạy nó, còn ngăn cản nó, làm cho nó, hoặc có người giúp việc làm hết, thì về sau đến lúc bạn già nằm một chỗ, thì bạn cứ việc mà bạn nằm còng queo ở đấy. Chúng nó sẽ bỏ đi hết. Chúng nó chỉ có ăn chơi, chúng nó sẽ rất tự tư. Cho nên tại sao những gia tộc thịnh vượng như Tăng Quốc Phiến, hoặc Trần Phưởng đều không có người giúp việc.

Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

Quý vị xem, chúng ta khi đi làm, làm xong phần công việc của tháng đầu tiên, lương mới có một chút chút, bỗng nhiên cảm thấy là ‘tiền rất khó kiếm’.

Cũng sẽ cảm nhận được rằng trước đây mình tiêu quá nhiều, thật là có lỗi với cha mẹ. Nhưng con người không phải là Thánh Hiền, chẳng ai mà không có lỗi, nên bây giờ mình phải tiết kiệm lại.

(Nguyên văn của câu này: “Nhân phi thánh hiền, thực vô năng quá, quá vô năng cải, thiện mạc đại yên”, có nghĩa là con người không phải Thánh Hiền, nên ai mà chẳng có lỗi, biết lỗi mà sửa còn thiện nào bằng. Còn nếu như bạn sửa lỗi được hết sạch thì lúc đó là bạn thành Thánh rồi, liễu sinh tử thoát luân hồi rồi, không còn là người phàm nữa.)

Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

2- Lao động làm thân thể khỏe mạnh.

Chúng ta thấy những đứa trẻ thường lao động thì nó sẽ rất cần mẫn. Cho nên ngoài sự có cực nhọc mới biết cảm ơn ra, thì sự cần mẫn rất có lợi cho thân thể và sức khỏe.

[Cũng như là bạn tập thể dục thôi, cái thân thì vận động, cái tâm thì thanh tịnh, thì bạn nhất định khỏe mạnh, bạn sẽ không ốm.]

Ý thứ...

3- Lao động là tích lũy kinh nghiệm

Vì trong quá trình nó làm việc, thì đầu óc của nó cũng sẽ theo đó mà linh động. Cho nên những học trò thường giúp cha mẹ việc nhà thì đầu óc của chúng đặc biệt linh hoạt, có đưa thành tích rất tốt.

Có những đứa trẻ ở nhà không làm bất cứ một việc gì, thì lúc quý vị sắp việc cho nó làm, có khi cũng bị nó làm cho tức chết đi được, bởi vì nó không có kinh nghiệm để làm việc.

[Chỗ này tôi xin chia sẻ thêm:

Hôm vừa rồi ở trong nhà tôi máy nước bị rò rỉ. Đáng nhẽ nếu mà gọi thợ nước vào thì chỉ mất khoảng 15 phút thôi. Nhưng tôi nhớ đến đoạn này của Tiến sĩ Thái, nên tôi bảo với Cư sĩ Trung là:

- Con hôm nay đi làm về, sửa cái chỗ nước bị chảy rò rỉ này đi.

Cư sĩ Trung bắt tay vào sửa. Lúc đầu thì tôi thấy chạy ra ngoài mua 1 cuộn băng keo nước, về quấn đi quấn lại mãi. Đến lúc nước vẫn cứ tiếp tục chảy, bảo rằng là: “Chắc là ít quá”, chạy đi mua thêm 1 cuộn băng keo nước nữa, quấn vào vẫn cứ chảy. Mãi sau Cư sĩ Trung mới phát hiện ra quấn ngược. Cho nên khi xoáy ốc vào thì thành ra là cái băng keo nó lại bị vụn trở ra. Lần này rút kinh nghiệm thì lại phải quấn lại cho đúng chiều, nhưng mà nước vẫn chảy. Lần thứ ba, Cư sĩ Trung chạy ra ngoài, mua thêm 1 cái gioăng cao su về, và cuối cùng thì lần này đã thành công. Cũng phải đến 11h đêm mới xong. Nhưng sau đó thì Cư sĩ Trung mới nói với tôi rằng:

- Đúng là mẹ có giao việc thì con mới có thể trưởng thành được, mới có thể tích lũy được kinh nghiệm, và về sau mới không bị lóng ngóng, mới không quá phụ thuộc vào việc cầu người nữa.

Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

Tôi có gặp một đứa nhỏ, chỉ cần đụng đến công việc là nó nhất định bảo mẹ nó gọi điện cho tôi, nói với tôi. Tôi thấy thế liền nói với nó:

- Em trực tiếp nói với thầy là được rồi, làm gì phải phiền đến mẹ em như vậy?

Đầu nó cứ cúi cúi thế này, *[đây là thầy Thái diễn tả]* lần sau vẫn bảo mẹ nó gọi điện cho tôi. Bởi vì con cái ít khi đảm nhiệm công việc, cho nên khi đối mặt với công việc thì nó sẽ thiếu tự tin. Kỳ thật như thế là chúng ta đã làm hại con cái rồi.

Ý thứ....

4- Lao động tăng thêm ý chí của con người

Chú Lô đã từng nói, khi chú còn nhỏ, thùng chứa nước nhà bên cạnh khô cạn, mẹ chú nói với chú:

- Con đi gánh nước đổ vào thùng cho đầy.

Thùng nước đó là của nhà ai? Là của nhà hàng xóm.

Lúc đó hơn 4 giờ, 4 đến 5 giờ rồi, mà gánh nước thì phải đi đến tận con suối nhỏ, vừa đi vừa gánh về. Hơn nữa không phải là gánh một gánh là đầy được thùng, mà phải gánh 2 vòng, gánh 2 gánh, xong cũng phải đến 8-9 giờ tối. Chú có gánh không? Thời đó con cái đối với cha mẹ rất tôn kính, “*Phụ mẫu mệnh, hành vật lãn*” (tức là cha mẹ sai, chớ lười biếng), cho nên chú phải đi gánh nước. Về nhà là 8-9 tối mới được ăn cơm thì cơm đã nguội.

Quý vị có cam lòng không ạ? Có cam lòng không?

[Thầy Thái hỏi bạn đầy ạ. Nếu cha mẹ sai quý vị như thế, đi gánh nước xa như thế, 2 vòng, rồi 8-9 giờ tối mới về, mới được ăn cơm, thì cơm đã nguội nghe nguội ngắt, mà lại gánh cho nhà hàng xóm, quý vị có cam lòng không?]

Ở đây có bạn nào cam lòng thử giơ tay tôi xem? Vâng ạ. Không có bạn nào! Nhất định chúng ta sẽ vùng vằng và nói là:

- Ô, việc hàng xóm chứ có phải việc của nhà mình đâu? Sao lại ăn cơm nhà đi vác tù và hàng tổng thế?

Nếu quý vị không cam lòng thì không thể thành nhân tài như chú Lô được. Cho nên lần trước tôi đã chia sẻ với các bạn tại sao Đường Thái Tông ông lại làm được vua, mà chúng ta thì lại không làm được vua, chúng ta lại làm phàm phu? Là bởi vì đến ngày sinh nhật của ông, ông không như 100% phàm phu chúng ta là tổ chức vui chơi, vì ông nghĩ đến 3 điều: thứ nhất, đây là ngày gặp nạn của mẹ; thứ hai, kể từ đây mẹ nương không nằm ướt, vất vả nuôi ta khôn lớn từng ngày; thứ ba, giờ đây mẹ không biết thác sinh ở nơi nào, còn ta thì ở đây vui vẻ đàn sáo được sao?

Còn chúng ta thì sao? Sinh nhật thì đòi cha mẹ nào là bánh kem này, rồi nào là hát hò, rồi đi du lịch, rồi quần áo mới, rồi vi tính ...tất cả mọi thứ. Thế thì bạn làm phàm phu luân hồi, đọa lạc, rồi họa hại đến liên miên là phải quá rồi, còn kêu gì nữa?

Cho nên nếu bạn không cam lòng khi cha mẹ sai thì bạn không thể thành tựu được như chú Lô. Thế thôi ạ.

Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

Mẹ của chú biết giúp đỡ người khác, tiện đó để rèn luyện ý chí cho chú. Cho nên chú nói:

- Sau này mỗi khi gặp áp lực lớn, trong đầu chú đều hiện lên một ảnh tượng khi chú đang gánh nước. Lúc đó chú nghĩ: ‘Tôi sắp không thể kham được nổi nữa rồi. Nhưng nếu như không kham nổi, thì ở chỗ này cũng chẳng biết phải làm sao’. Cho nên chú đã kiên trì bước đi từng bước từng bước một. Vì thế khi chú đối diện với sự thách đấu, ý niệm đầu tiên của chú là gì? Là phải vượt qua.

Cho nên lao động sẽ khiến cho ý chí của một người không ngừng được nâng cao.

Các bạn, lớp trẻ thời nay có phải thiếu những thứ này không? Đúng rồi. Vì vậy phải nhanh chóng dạy cho con cái làm nhiều công việc nhà, biết giúp đỡ người khác thì mới có thể nuôi lớn đức hạnh tốt, thái độ tốt cho chúng. *[Tôi nhắc lại câu này của Tiến sĩ Thái để bạn không quên, 2 điều nhé: 1- Phải dạy trẻ làm việc nhà và 2- Phải dạy trẻ làm việc giúp đỡ người khác.*

Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

Tập thành thái độ chăm chỉ, năng lực làm việc cũng sẽ được tích lũy từng ly từng tí một. Cho nên năng lực làm việc tuyệt đối không phải lớn mới học, mà từ nhỏ ở nhà đã có thể huấn luyện rồi.

5- Lao động sẽ làm cho mối quan hệ xã hội của chúng tốt lên.

Trong quá trình dạy học của tôi, tôi đã từng dạy các môn tự nhiên. Mỗi khi giảng bài xong thì có rất nhiều dụng cụ dạy học phải thu xếp lại. Có mấy em học sinh rất tự nhiên, chưa gọi đến các em, các em đã ở lại để giúp tôi thu dọn, quét dọn rồi.

[Đấy ạ, bạn thấy không ạ? Thầy Thái chưa cần gọi, chúng đã tự ở lại để giúp thầy thu dọn dụng cụ và lau dọn rồi. Chứ không phải là trống đánh tung một cái là tất cả ùa đứng dậy, có khi còn chẳng kịp chào thầy, chỉ có

nghe đến chơi, chạy vụt ra sân, còn mặc kệ thầy với một đống đồ nghề dụng cụ thí nghiệm.

Thì đây ạ, quả báo của những học trò chăm chỉ cần cù thì sao ạ? Thì các mối quan hệ xã hội của chúng sẽ rất tốt.]

Các bạn, quý vị nhìn thấy học sinh như vậy trong lòng quý vị sẽ thế nào?

Thứ nhất: Với người lớn

Sinh tâm hoan hỷ. Đối với những học sinh như vậy chúng ta chắc chắn sẽ quan tâm nhiều hơn. Vì thế trẻ em chăm chỉ dễ dàng được người lớn dẫn dắt, quan tâm và yêu thương.

Thứ hai: Còn đối với các bạn cùng trang lứa

Nếu như họ rất chăm chỉ thì đối với nhân duyên của họ cũng có những ảnh hưởng trực tiếp, rất tốt đẹp.

Ví dụ như họ đến học ở trường Đại học chẳng hạn. Vừa mới tới ở cùng với vài bạn chung phòng, khi vừa vào nhìn thấy người khác quét dọn, họ liền bắt tay cùng các bạn khác dọn dẹp luôn. Vậy là họ đã để lại ấn tượng gì? Đó là biết giúp đỡ người mọi việc, luôn luôn thông cảm với sự vất vả của người khác. Tuy chưa từng tiếp xúc với nhau, nhưng với thái độ này, những hành động này đã để lại ấn tượng rất tốt đẹp đối với bạn bè, họ sẽ dễ dàng hoà nhập trong đoàn thể.

Cho nên, khi một người mà chăm chỉ lao động vào đoàn thể, ví dụ như vào ở nội trú ở trong trường đại học, thì vô hình trung như thế là rất dễ dàng hoà nhập với bạn bè và với đoàn thể, ai cũng quý.

[Đấy ạ! Ai cũng quý thì bạn sẽ được nhiều sự giúp đỡ. Cho nên chăm chỉ, chịu khó tưởng là thiệt thòi nhưng mà “thiệt thòi lại được phước”. Đây là điều mà cổ Thánh tiên Hiền, Phật, Bồ Tát dạy chúng ta. Nhưng mà chúng ta thì sao ạ? Vừa mới cảm thấy kém miếng một tí là bạn sân si lên rồi, xung thiên địa lên rồi. Vậy thì thôi, phước không có chỉ có họa.

Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

Hai là: Tác hại của việc lười lao động

1- Mối quan hệ xã hội không tốt

Nhưng nếu như họ ở nhà không chịu giúp đỡ ai, thì khi họ gia nhập trong đoàn thể, ví dụ như ở trong phòng ngủ, người khác thì đang quét dọn, họ thì vẫn cứ xem TV. *[Bây giờ thì không phải là tivi mà là cái gì ạ? iPad, hoặc là iPhone.]* Thì những bạn học khác có cảm quan đối với họ như thế nào? Không tốt lắm. Thậm chí có thể nói là rất khó chịu.

Không phụ giúp vẫn còn được, bởi vì ở nhà không biết phụ giúp thì không biết sự vất vả của người khác làm việc. Nhưng mà thậm chí có lúc còn cầm đồ đạc vứt bừa bãi, rồi quên trước quên sau. Rất nhiều đồ dùng chung đến lúc người ta cần dùng đến là tìm không ra. Lúc này ở trong đoàn thể, sự tín nhiệm và ấn tượng ngày càng kém. Lời oán trách của người dần dần tích lũy lại, cuối cùng cũng sẽ bộc phát ra thôi.

Cho nên tại Chương 3 là Chương “Cẩn” (Cẩn thận hành vi hàng ngày), có đề cập đến là “Trí quán phục, hữu định vị; Vật loạn đồn, chí ô uế”. Có nghĩa là “mũ quần áo, để cố định, chớ để bừa, tránh dơ bẩn”. Những thói quen sinh hoạt tốt này đều ảnh hưởng đến sinh hoạt của đoàn thể sau này của trẻ em.

[Xin chia sẻ thêm ạ:]

Chỉ có một cái việc rất nhỏ là hôm nào vợ chồng cư sĩ Hằng đi làm, thì khi tôi mà lên phòng thì điện bật sáng trưng, rồi điều hòa bật, rồi quạt chạy vè vè hết cả. Ông Bà lại phải tắt. Rồi khắp nơi như 1 bãi chiến trường, quần áo, đồ chơi ngổn ngang, không có cả chỗ bước chân. Vậy thì làm sao dạy được con đây?

Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

2- Không thể sống tự lập

Nếu không tập những thói quen sinh hoạt tốt như vậy, thì trẻ em không những không biết giúp đỡ người khác mà còn gây thêm phiền toái cho người khác. Cho nên thói quen cần cù, thói quen lao động có liên quan trực tiếp đến mối quan hệ giao tiếp của họ.

[Bạn nhớ ở đây thầy nói có 2 ý: Không chịu chung sức lao động khi ở tập thể thì sẽ bị người khác khó chịu; Thứ hai: Không những không làm lại còn bày bừa, gây thêm phiền toái cho người, thì từ khó chịu sẽ chuyển sang oán trách và cuối cùng xung đột chắc chắn sẽ xảy ra.

Hôm qua Bông với Bi lên, là cái bộ sofa của bà vừa mới làm lại hết 8 triệu rưỡi, thế vậy mà cầm bút là bôi lên hết cả tường, rồi bôi lên sofa là choe choét cả. Thế là tôi mới bảo với cư sỹ Hằng là:

- Con phải dạy con. Là bởi vì đối với ông bà thì không sao, nhưng phải nhớ là nếu mà dùng cái cách đối với người ngoài, mà có những người tính họ rất nóng, không cẩn thận là họ đánh cho đấy.

Hôm vừa rồi trên mạng vừa đưa 1 trường hợp là: 2 đứa trẻ khi đi học giằng giạt đồ chơi của nhau. Vậy là khi về thì bố của 1 đứa trẻ nghe thấy bảo con khóc, hỏi vì sao? Bảo Vì bị bạn giằng đồ chơi. Lập tức bố của đứa trẻ này liền xông ra tát cho đứa trẻ kia, mới có 2 tuổi bạn nhé, tát mấy cái liền. Sau đó thì công an đã vào làm việc.

Cho nên việc ông bà nhắc đây không phải là vì tiếc bộ salon, mà lo rằng cháu mình nếu không được dạy dỗ thì sau này sẽ gặp họa. Vì hôm nay bừa bãi được ở trong nhà, thì ngày mai sẵn sàng ra xã hội chúng cũng sẽ bừa bãi như thế.

Các bạn phải lưu ý ạ. Ở đây Tiến sỹ Thái nói là 'lời oán trách của người dần dần tích lũy và cuối cùng sẽ bộc phát ra thôi'.

Tiến sỹ Thái giảng tiếp:]

Rất nhiều sinh viên đại học bị nhà trường đuổi học. Nguyên nhân là gì? Chính là do năng lực tự lo cuộc sống quá kém. Thầy giáo và học sinh đều không muốn ở chung với họ, đều không muốn làm việc với họ.

Tại Thẩm Quyền có một sinh viên bị nhà trường cho nghỉ học. Những tờ báo viết về anh ta vẽ một bức tranh châm biếm: Đầu thì đội một cái mũ cử nhân, rồi mẹ anh ta thì đút cơm cho anh ta ăn. Trong nội dung châm biếm viết: *“Học sinh giỏi chuyên nghiệp, cuộc sống trẻ thiếu năng”*.

Các bạn không nên cho rằng là khuếch đại quá, vì lúc anh ta học đại học đích thực là mẹ anh ta vẫn phải bón cơm cho anh ta. Anh ta và mẹ luôn đổi đầu, nên nếu như mẹ anh ta không bón cơm thì anh ta sẽ không ăn. Các bạn xem, lớn như vậy mà vẫn làm cho cha mẹ lo lắng.

Nhưng chúng ta nói đi rồi cũng lại phải nói lại, con cái vì sao có những thái độ như vậy? Là cha mẹ đã không sớm dạy từ nhỏ. Nếu biết có ngày hôm nay thì chắc chắn ngay từ buổi đầu đã không như vậy. Buổi đầu này có thể là lúc trẻ mới lên hai, ba tuổi, bón cơm một lần thì phải bón đến bao lâu? Cả nhà chạy khắp nơi, bón cơm một lần mất đến cả hai tiếng đồng hồ, bón xong thì lưng cũng muốn gãy rồi.

[Chúng ta sẽ chuyển sang mục]

4. Nuôi dưỡng thói quen tốt, sửa những thói quen xấu cho trẻ từ nhỏ

Cho nên không có quy củ thì không thành vương tròn, *[nguyên văn: “Bất y quy củ, bất thành phương viên”]* Giáo dục con cái nhất định phải nuôi dưỡng thành những thói quen sinh hoạt tốt, tuyệt đối không thể buông lỏng con cái đến nỗi để nó tập thành những thói quen xấu, thì khi chúng lớn lên muốn uốn nắn cũng không uốn nắn được nữa.

[Đó ạ! Bất đầu là cái tập tánh xấu của trẻ hình thành, vì ai sinh ra cũng có. Vậy thì đương nhiên là mình phải giáo dục rồi. Cho nên gọi là mới có câu “Cầu bất giáo, tính nãi thiên” là vậy. Sau đó đến những thói quen xấu thì mình cũng phải ngăn ngừa, không cho con tiếp xúc với bạn xấu, hoàn cảnh xấu, rồi ngăn chặn khi chẳng may con nó đã bị ảnh hưởng. Đồng thời phải nuôi dạy những thói quen tốt từ nhỏ. Đây là tu thiện. Còn ngăn ngừa những thói quen xấu, thì đây chính là đoạn ác.

Cổ nhân nói: “Thiếu thành nhược thiên tánh, tập quán thành tự nhiên” (có nghĩa là: Lúc nhỏ tập thành thiên tánh, theo thói quen sẽ trở thành tự

nhiên). Cho nên nếu ngay từ nhỏ trẻ đã được nuôi dưỡng thành những thói quen tốt, chừa bỏ những tính xấu, thì cả đời chúng sẽ không thay đổi.

Còn nếu các bạn bỏ lỡ qua cái cơ hội khi chúng còn nhỏ, như 1 cái cây non, lúc này bạn uốn nắn rất dễ, còn để cái cây nó đã lớn, đã trưởng thành thì sẽ vô cùng khó, vô cùng mất công. Tuy nhiên tôi không nói là không uốn nắn được, nhưng sẽ mất rất nhiều công.

Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

Có nhiều đứa trẻ ở nơi trường học, ví dụ như đi tìm Thầy giáo. Đến nhà Thầy giáo cũng không biết chọn thời gian, có lúc buổi trưa Thầy giáo đang ngủ trưa cũng đến để bấm chuông nhà Thầy.

[Xin chia sẻ ạ. Các bạn xem, các bạn có thể không ạ? Tranh thủ hôm nay là 20 tháng 11 chẳng hạn, muốn đến thăm thầy giáo của con, nhưng vì nào là việc kiếm tiền, rồi trăm thứ việc khác bạn đặt lên trước mắt rồi, còn việc thăm thầy giáo con, bạn đặt xuống dưới cùng cho đủ lễ như ai mà thôi. Cho nên có khi đến chín rưỡi, mười giờ đêm bạn mới cọc cọc cửa nhà Thầy.

Hoặc giữa trưa, Thầy giáo ngủ trưa cũng đến để bấm chuông nhà Thầy. Vậy Bạn thử nghĩ xem nếu là hoàn cảnh bạn, bạn có khó chịu không?

Nhà cư sĩ Hằng tôi vẫn gọi là họ nhà “vạc”, luôn luôn là thức khuya, dậy muộn. Mừng 1 tết sang chúc tết ông bà, 1 giờ chiều mới đến nơi. Thế là lúc ấy ông bà cỗ bàn vừa rửa dọn xong, vừa mới đặt lưng xuống định đi nghỉ thì bắt đầu bấm chuông boong boong. Vậy thì ai mà chẳng khó chịu. Ngay đến con mình mà thế mình cũng khó chịu chứ đừng nói là người ngoài. Cho nên đi chúc Tết chẳng thấy vui vẻ đâu, chỉ thấy khó chịu. Các bạn phải rút kinh nghiệm điều này.

Cũng vậy, tôi vẫn thường chia sẻ với các bạn, một tuần có 1 buổi đi tu để nghe pháp, đáng lẽ phải đặt lên đầu tiên vì đây mới là nguồn gốc của hạnh phúc, đây mới là nguồn gốc của phước, vì có “phá mê thì mới khai được ngộ”, có khai ngộ thì mới hành được như lý như pháp, có hành được thì mới “lìa khổ được vui”. Nhưng bạn luôn đặt nó xuống cuối cùng, còn thì các việc khác để thỏa mãn ngũ dục lục trần như là đi kiếm tiền, đi ăn, đi chơi thì là bạn luôn luôn đặt lên đầu tiên.

Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

Sau khi đi vào còn mượn máy tính của Thầy giáo, rồi nào là ăn uống thì vút đầy ra nhà Thầy cũng không dọn dẹp. Cho nên Thầy giáo rất sợ họ, và bạn học cũng rất sợ họ.

Nếu chúng ta muốn hy vọng con cái sau này cuộc đời nó sẽ thuận lợi thì cần phải tập cho nó những thói quen tốt mới được. Nếu không, những thói quen xấu này vô hình trung sẽ là những trở ngại rất lớn cho cuộc đời của nó. Chúng ta biết được những điều gì tốt thì phải ra sức nuôi dưỡng nó. Những gì là không tốt thì phải ra sức sửa đổi, đương nhiên phải bắt đầu từ chúng ta trước. Sau đó làm gương cho con cái noi theo.

[Dạy nó nói bằng lời thì gọi là “ngôn giáo”, nhưng quan trọng là bạn phải thân giáo, bạn phải làm được. Không phải chỉ có ngồi rồi quát thượng hảo hạng lên mà nó nghe đâu.

Tôi thấy tôi cùng các bạn thật là có thiện căn vì gặp được đạo Thánh Hiền. Bây giờ chúng ta chỉ còn có mỗi 1 việc: ‘nỗ lực tinh tấn là nhân’, gì nữa ạ? Vâng ạ, đúng rồi, ‘An khang thịnh vượng là quả’, hay “Thành tựu đạo quả là quả”. Không có thì Tết nào các bạn cũng bắt tay nhau, rồi chúc nhau là: Chúc an khang, thịnh vượng, nhưng mà không chịu gieo nhân thì lấy đâu ra cái quả “an khang thịnh vượng” đây?

Chúng ta kết thúc Chánh văn 5.2: “Cha mẹ ghét, cần thận bỏ” tại đây.

Vâng ạ! Thời gian đã hết, bài học của chúng ta tạm dừng ở đây. Ngày mai chúng ta sẽ chuyển sang Chánh văn 5.3.

Chúc bạn

*Thuộc lòng Đệ Tử Quy
Hành đúng từng câu chữ
Nội hóa tâm cung kính
Là bạn được thân người*

Xin chào và hẹn gặp lại các bạn vào ngày mai – Xin cảm ơn.]
